

FoU

Kvalitetsarbete, professionsutveckling och VFU-studenter

Vad händer om FoU läggs ner?

- **FoU- budget 3,7 mnkr.** 4,7 årsarbetare i snitt i budget 2024. 1,0 lektor, 0,7 samordnare, 0,5 utredare, 1,6 årsarbetare förstelärare/lärare. 3,1 mnkr avser lönekostnader. 1,8 mnkr avser uppdragsutbildningar. 1,3 mnkr avser intäkter för bidrag från Skolverket, delfinansiering av lektorstjänst samt ersättning för partnerskolor. Enhetschefs kostnader (1,2 mnkr) budgeteras av förvaltningschef och ingår inte. FoU ansvarar för förvaltningens systematiska kvalitetsarbete (SKA), professionsutveckling och verksamhetsförlagd utbildning för lärarstuderande inom partnerskolesamarbetet. Cirka 150 VFU studenter gör sin praktik i Enköpings kommun varje år, på förskolor, grundskolor och i gymnasieskolan. Deltar även i FoSam och ULF.

Konsekvens: Forskning och beprövad erfarenhet behövs i våra verksamheter, tas detta bort, tas även all planering av kompetensutveckling för förvaltningens personal på en övergripande nivå bort. Lektor, doktorand samt viss del av handläggare behöver sägas upp. Riskerar att inte arbeta utifrån forskning och beprövad erfarenhet. Hela partnerskoleverksamheten kommer inte kunna vidhållas, vilket betyder ännu svårare att rekrytera till våra verksamheter och den goda lärarbehörigheten kan komma att sjunka. Påbörjade forskningsprojekt kommer att läggas ned. Svårare att rekrytera till våra verksamheter. Påbörjade forskningsprojekt kommer att läggas ned.

Utbildnings och arbetsmarknadsnämnden önskade vid arbetsutskottets sammanträden den 3 april 2024 en utförligare konsekvensbeskrivning gällande FoU!

Verksamhetschefen för stöd och utveckling med ansvar för FoU beskriver konsekvenserna genom att förtydliga på vilket sätt FoU är uppbyggt och vad FoU ansvarar för.

Bakgrund

Den lokala skolkommisionen 2015-2016 ringade in systematiskt kvalitetsarbete samt evidens-och forskningsbaserad kompetensutveckling för pedagoger, som starkt bidragande till elevers utveckling och lärande. FoU- enheten (forsknings-och utveckling), byggdes upp som en samordnad funktion för detta område. Redan befintliga funktioner lyftes över till den nya enheten för att ytterligare fokuseras och utvecklas. Öronmärkta medel avsattes för detta arbete t.o.m. läsår 20/21. Från och med våren 2022 är FoU, en permanent verksamhet inom Utbildningsförvaltningen.

Kvalitetsarbete och professionsutveckling

FoU är ansvarig för förvaltningens kvalitetsarbete och resultatuppföljning. Verksamhetschef för FoU och utredare analyserar verksamheternas rapporter och skriver förvaltningens sammanfattande rapporter. I och med att ansvaret för kommunens professionsutveckling samlats i FoU, ges möjlighet att identifiera behovet av kompetensutveckling i det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet drivs såväl internt, som i samarbete med externa aktörer. Uppsala Universitet är en betydande samarbetspartner bland annat genom de tre avtal som slutits mellan utbildningsförvaltningen och Uppsala.

1. ULF-avtal, Utbildning, Lärande och Forskning. ULF är en nationell verksamhet som genomförs på uppdrag av regeringen. Verksamheten ska utveckla och pröva hållbara samverkansmodeller mellan akademi och skola vad gäller forskning, skolverksamhet och lärarutbildning. Målet är att ta fram en infrastruktur med långsiktigt hållbara samverkansmodeller mellan akademi och skolhuvudmän, för att stärka den vetenskapliga grunden och det vetenskapliga förhållningssättet i skolan.



2. FoSam, Forum för skolsamverkan. En regional plattform med uppdrag att samordna, initiera och underlätta samverkan mellan Uppsala universitet och FoSam:s åtta medlemskommuner. Syftet är skapa ömsesidigt berikande samarbeten för att stärka såväl skolverksamheternas verksamhetsutveckling som universitetets lärarutbildningar och forskning.
3. Partnerskolor, För att skapa en lärarutbildning av god kvalitet behövs ett nära samarbete mellan universitetet och huvudmän. Det övergripande syftet med samverkan är att stärka lärarutbildningens kvalitet, bidra till kompetensutveckling av förskolans/skolans och universitetets lärare samt stimulera till gemensamma forsknings- och utvecklingsarbeten, genom att:
 - utveckla och stärka professionsanknytningen i lärarutbildningen,
 - utveckla och stärka studenternas professionskunskap,
 - koncentrera studenter till särskilt utvalda förskolor och skolor,
 - bidra till VFU-handledares kompetensutveckling samt förskolans och skolans verksamhetsutveckling,
 - erbjuda en arena för och genomföra forskar-lärarsamverkan samt
 - stärka samverkan mellan lärosäte, huvudmän och partnerförskolor/partnerskolor

Konsekvenser om vi behöver avveckla verksamheten:

ULF

Enligt skollagen ska utbildningen "vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet". I klarspråk betyder detta att lärare och skolledare ska basera sin yrkesutövning på forskning, såväl som systematiskt utforska och pröva den egna verksamheten. Det betyder också att skolutveckling ska genomsyras av ett vetenskapligt förhållningsätt.



Samverkansmodellerna inom ramen för ULF ska leda till forskning som är relevant för skolan genom att yrkesgrupper inom skolan ska kunna ta initiativ till forskning, inte bara forskare inom akademien. Utbildningsförvaltningens lektor Anna Wallin ingår i regionens lokala ULF-samverkan tillsammans med andra forskare. Med denna forskarmiljö som bas initieras praktiktäna forskning i våra skolor. Insatserna utgår från skolverksamhetens behov. Forskningen finansieras av ULF-anslag.

Exempel på praktiktäna forskning som genomförs av Anna Wallin under innevarande läsår,

Ett projekt som undersöker en praxisverksamhet rörande mattesamverkan mellan modersmållärare, klasslärare, pedagog i fritidshemmet och elever. Projektet handlar om att undersöka praxis ur ett vetenskapligt perspektiv genom om att fokusera på undervisningshandlingar, strukturer, material, resurser och miljöer gällande undervisning i matematik. Här handlar forskningsfrågorna om matematisk självkänsla och tillit till sin egen förmåga. Projektet genomförs under läsåren 2023/2024 på lågstadiet.

Nyckelorden för ULF är: Forskar-lärarsamverkan, praktiktäna forskning

FoSam

Våra skolors förstelärare och andra utvecklingslärare kompetensutvecklas av forskare från landets lärosäten. Vår FoU-enhet organiserar för deltagande i föreläsningarna. Föreläsningarna som är digitala sker i realtid så utbyte mellan deltagare och aktuell forskare kan ske. Insatserna syftar till att kompetensutveckla karriärlärare i att leda kollegialt utvecklingsarbete på vetenskaplig grund.

Rektorer från kommunen deltar i SkolledarAkademin som syftar till att vara en mötesplats för fördjupande samtal, där vetenskap och erfarenhet



möts och kompletterar varandra för att utveckla ett ledarskap för utbildning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Akademien utgör även en arena för identifiering av kunskapsbehov och forskningsfrågor.

Vidare deltar personal i kompetensutvecklingsinsatser inom ramen för FoSam som till exempel, **Undervisning i förskolan 7,5 hp**. I december avslutades **forskningscirkel för fritidspersonal**. Tidigare har till exempel en **forskningscirkel om likvärdighet och segregation** genomförts i FoSam:s regi.

Inom ramen för FoSam anordnas även konferenser för VFU-hanledare.

Nyckelorden för FoSam är: Forskar-lärarsamverkan, kompetensutveckling och fortbildning.

VFU och partnerskolor

VFU (Verksamhetsförlagd utbildning)

Cirka 150 VFU studenter gör sin praktik i Enköpings kommun varje år. De gör sin praktik i någon av våra partnerskolor, Enögla/Kraftens förskolor, Åkersberg och Munkkällans förskolor, Örsundsbro skolan, Korsängsskolan, Rombergaskolan, Enöglaskolan och Westerlundska gymnasiet

Varje partnerskola har en kontaktperson. Dessa pedagoger har till uppgift att samordna verksamheten på sina respektive förskolor och skolor. Var och en av kontaktpersonerna finansieras 10 % från FOU för samordningsarbetet. Denna operativa grupp träffas 1-2 ggr per termin under verksamhetschefs ledning. Vi dessa träffar deltar även representanter från lärarutbildningarna vid Uppsala universitet.



Arbetet med lärarstudenter är en viktig del när det gäller kompetensförsörjning för vår förvaltning. Arbetet ställer höga krav på utbildade handledare. Uppdragsutbildningar erbjuds därför kontinuerligt för aktuella handledare.

Nyckelord för Partnerskolor är: Lärarutbildning, VFU

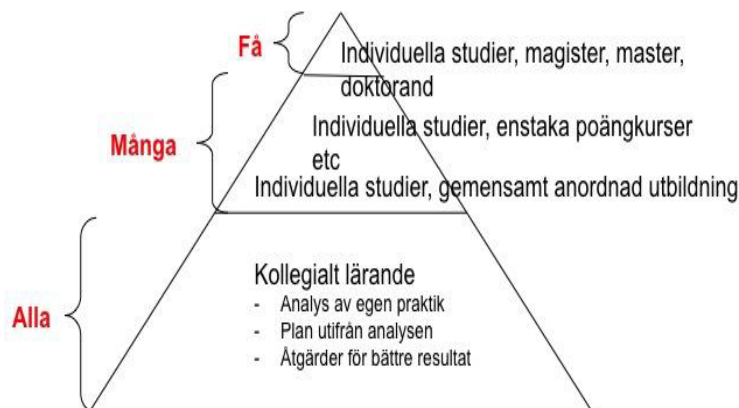
Vetenskapliga teamet !

Se bilaga 1.

FoU:s program innevarande läsår se bilaga 2,3



www.enkoping.se



Figuren visar tänkt fördelning av utbildningsinsatser. Nivåerna "många" och "få" är kommunövergripande. Nivån "alla" tillhör framför allt den egna enheten, men kan också om detta behov identifierats, initieras kommunövergripande.

Sammanfattning:

Grunden för organisering av kompetensutveckling för grundskolans och gymnasiet lärare är det centrala avtalet om lärares arbetstid. Enligt detta har lärare en årsarbetstid på 1767 timmar. Av denna tid är 1360 timmar reglerad arbetstid och inom den reglerade arbetstiden avsätts riktmärket 104 timmar till kompetensutveckling per heltidsanställd och verksamhetsår. Delar av de 104 timmarnas kompetensutvecklingstid används efter behov på del lokala enheterna. Det kan vara gemensam kompetensutveckling på en skola/förskola som en del i utvecklingsorganisationen på skolan/förskolan eller inom delar av skolan i form av professionella gemenskaper för lärande.

FoU-enheten säkerställer och erbjuder kompetensutveckling på flera nivåer som vilar på vetenskaplig grund. FoU-enheten ansvarar för förvaltningens kvalitetsarbete och identifierar behov av kompetensutveckling för hela utbildningsförvaltningen. Det blir ett sätt att säkerställa en likvärdig utbildning, alla elever ska möta en undervisning av hög kvalitet.

Den lokala skolkommisionen 2015-2016 ringade in ett systematiskt kvalitetsarbete samt evidens-och forskningsbaserad kompetensutveckling för pedagoger, som starkt bidragande till elevers utveckling och lärande. FoU- enheten (forsknings-och utveckling), byggdes upp som samordnad funktion för detta område. Utbildningsförvaltningens nuvarande FoU-enhet har alltså byggts upp över tid och har idag en tydlig struktur och riktning.

Vidare så.....

Lärares kompetensutveckling är en viktig del i arbetet för en mer likvärdig utbildning, där alla elever möter undervisning av hög kvalitet. Av skollagen och dess förarbeten framgår det att lärare ska ges möjligheter till kompetensutveckling och att den ska grundas på en analys av vilka behov som finns. I Sverige är lärares kompetensutveckling en fråga som hanteras av deras arbetsgivare. Det är alltså upp till varje huvudman att själv utforma de strukturer som behövs för ett framgångsrikt arbete med lärares kompetensutveckling.

Skolhuvudmännen har enligt skollagen ansvar för att planera, följa upp och utveckla utbildningen. De har även en utpekad skyldighet att se till att lärarna ges möjligheter till kompetensutveckling. Detta innebär att huvudmännen ska ge förutsättningar för kompetensutveckling, bland annat tidsmässiga och ekonomiska, medan innehållet främst är en fråga för de professionella i skolan att besluta om. Kompetensutveckling ska bygga på en kontinuerlig analys av behoven i skolan och hos den enskilde läraren. Samtidigt visar studier att lärares kompetensutveckling hindras av bristande förutsättningar och att en relativt stor andel av de svenska lärarna upplever att de insatser som de faktiskt tar del av inte svarar mot de behov som finns. (Skolinspektionen 2022)

